

Dyrektor Ruben Silva

KONCERT INAUGURUJĄCY

Jubileuszowy 50. Sezon Artystyczny 2024/2025

Kalisz

Wydarzenie pod honorowym patronatem
Krystiana Kinastowskiego
Prezydenta Miasta Kalisza

13 września 2024 r. / godz. 19:00
Sala koncertowa Filharmonii Kaliskiej

KONCERT INAUGURUJĄCY

Jubileuszowy 50. Sezon Artystyczny 2024/2025

Irmina Trynkos – skrzypce

Ruben Silva – dyrygent
Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Kaliskiej

Katarzyna Wieczorek – prowadzenie

Stanisław Moniuszko
– *Tańce góralskie* z opery *Halka*

Mieczysław Karłowicz
– *Koncert skrzypcowy A-dur op. 8*

Witold Lutosławski
– *Koncert na orkiestrę*

Rok 1974 był dla życia muzycznego Kalisza rokiem przełomowym, wtedy bowiem zainaugurowała swą działalność Miejska Orkiestra Symfoniczna, będąca załącznikiem dzisiejszej Filharmonii Kaliskiej. Trzeba przyznać, że w najstarszym polskim mieście dość późno powołano do istnienia stałą, profesjonalną zespół symfoniczny. Przyczyniło się do tego szereg czynników obiektywnych, takich jak zabory czy kataklizmy dwóch wojen światowych. Jednak po latach starań wielu osób skupionych wokół Kaliskiego Towarzystwa Muzycznego, z jego ówczesnym prezesem Stanisławem Fibingierem na czele, osiągnięto upragniony cel.

I tak oto 19 października 1974 roku w sali im. A. Wilkomirskiego Państwowej Szkoły Muzycznej I i II st. im. H. Melcera w Kaliszu odbył się pierwszy koncert orkiestry pod batutą jej szefa Andrzeja Bujakiewicza. W pro-

gramie, obok dzieł Mozarta, Beethovena, Smetany i Bartóka, znalazły się również utwory kompozytorów polskich: *Legenda* Henryka Wieniawskiego, *Koncert klarnetowy* Karola Kurpińskiego, a także *Tańce góralskie* z opery *Halka* Stanisława Moniuszki. Rok później zespół przemianowany został na Kaliską Orkiestrę Symfoniczną, a w 1993 przyjął nazwę Filharmonii Kaliskiej.

Z perspektywy owych pięćdziesięciu lat działalności Orkiestra Filharmonii Kaliskiej jawi się jako jeden z najważniejszych zespołów symfonicznych w Polsce, a do tego jedyny w naszym kraju zdobywca „Muzycznego Oscara”, a więc *Grammy Award*, za wydaną w 2013 roku płytę *Night in Calisia*, nagraną pod dyktando Adama Klocka wspólnie z autorem muzyki pianistą Włodkiem Pawlikiem oraz amerykańskim trębaczem Randy Brec kerem.

” *Po pierwszym numerze drugiego aktu konieczne są tańce góralskie.*

Stanisław Moniuszko

Do programu koncertu inauguracyjnego jubileuszowy sezon artystyczny Filharmonii Kaliskiej, nawiązując w ten sposób do wydarzenia sprzed półwiecza, dyrektor Ruben Silva włączył *Tańce góralskie* z opery *Halka* Stanisława Moniuszki. Kompozytor dodał je do nowej, rozbudowanej wersji swojej opery, bowiem w pierwotnej, wileńskiej *Halce* z 1848 roku, sceny z tańcami nie było. Dopiero przygotowując dziesięć lat później

wystawienie opery w Warszawie, postanowił uatrakcyjnić dzieło, wprowadzając, ostatecznie na początku trzeciego aktu, sekwencję baletową. Nie jest to co prawda stylizacja w stu procentach trafna, brakuje jej choćby oparcia się na skalach góralskich, jednak, biorąc pod uwagę, że Moniuszko nigdy nie był na Podhalu i tworzył ten fragment nieco intuicyjnie, dobrze oddaje żywiołowość i charakter tamtejszych tańców.

” *Z koncertów skrzypcowych, które w ostatnich latach napisano, wiele dowodzi wielkiego sprytu i znajomości efektów, lecz Koncert Karłowicza jest bez wątpienia dziełem największego talentu.*

Adolf Chybiński

Statym bywalcem Zakopanego był natomiast Mieczysław Karłowicz, co jednak ciekawie, w swojej twórczości zupełnie pomijał on podhalańską nutę. Dotyczy to również jego *Koncertu skrzypcowego A-dur* op. 8.

Utwór powstał w 1902 roku, jako upominek dla Stanisława Barcewicza. Pod okiem tego wybitnego wirtuoza i pedagoga Karłowicz kształcił się w Warszawie przez sześć lat, począwszy od jesieni 1889, osiągając znakomite rezultaty. Był zafascynowany swoim nauczycielem, wypowiadał się o nim w samych superlatywach, a kilka lat po zakończeniu współpracy i poświęceniu się już wyłącznie kompozycji, dedykował mu swoje najbardziej znane, a z pewnością najczęściej grywane dzieło.

” *Prawdziwy eksperyment wynika z pobudek czysto artystycznych, powstaje w wyobraźni, jest skutkiem procesu twórczego dokonanego w specyficznej atmosferze.*

Witold Lutosławski

Zacytowane słowa Witolda Lutosławskiego, choć wypowiedziane dopiero w 1970 roku, bardzo dobrze wpisują się w kontekst powstania ukończonego szesnaście lat wcześniej jego *Koncertu na orkiestrę*. Ten wyjątkowy utwór, uznawany za jeden z najpopularniejszych w dorobku mistrza, tworzony był rzeczywiście w „specyficznej atmosferze” – ponurych czasach socrealizmu. Kilku kompozytorów, np. Andrzej Panufnik, nie wytrzymało owej „atmosfery” i udało się na dobrowolną emigrację. Lutosławski pozostał, tak się bowiem szczęśliwie złożyło, że jego ówczesne fascynacje muzyką Béli Bartóka, folkloryzmem i neoklasycyzmem zyskały zaskakująco akceptację władz PRL.

Dzieło powstało jednak bez wątpienia z „pobudek czysto artystycznych”, będąc jednocześnie „prawdziwym eksperymentem”. Twórca zaprezentował w nim indywidualne podejście do polskiej ludowości, a choć sięgnął do kanonicznego źródła – zbioru *Mazowsze*

W trzyczęściowej formie (*Allegro moderato; Romanza. Andante; Finale. Vivace assai*) 26-letni twórca dał dowody nie tylko nieprzeciętnej inwencji twórczej, ale również znajomości owych „efektów” skrzypcowych, stawiając przed wykonawcą partii solowej wymagania najwyższej próby. Co jednak ważne, brawurowe figuracje i tryle, rozbudowane akordy i gra w wysokich pozycjach, nie służą wyłącznie blichrowemu popisowi, lecz są istotnym składnikiem, budującym warstwę wyrazową muzyki. Można powiedzieć, że zagrany pierwszy raz 21 marca 1903 roku w Berlinie, z Barcewiczem jako solistą i pod dyktando kompozytora, *Koncert A-dur* jest swego rodzaju pomostem pomiędzy utworami w stylu *brillant* (np. Wieniawskiego), a dziełami już modernistycznymi (np. Szymanowskiego).

Oskara Kolberga, to jednak zacytowane melodie potraktował w awangardowy sposób, przetwarzając je przy pomocy bogatych środków metro-rytmicznych, harmonicznyc i kolorystycznych, odwołując się jednocześnie do dawnych form i technik kompozytorskich, co podkreślił w tytułach trzech części: *Intrada; Capriccio notturno e arioso; Passacaglia, toccata e corale*. Warto również odnieść się do samego określenia gatunku utworu, mamy tu bowiem do czynienia zarówno z dawnym, barokowym rozumieniem terminu *concertare*, a więc dialogowaniem grup instrumentów, jak i z nowszym, romantycznym, gdzie koncertowanie to przede wszystkim wirtuozowski popis. W istocie, *Koncert* to dla orkiestry i dyrygenta dzieło ultra wirtuozowskie, obfitujące w szereg solówek, brawurowych figuracji oraz karkołomnych sekwencji rytmicznych i artykulacyjnych.

Tekst: Witold Paprocki

Irmina Trynkos

Nagranie Irminy Trynkos z maestro Vladimirem Ashkenazym, dyrygującym Oxford Philharmonic Orchestra dla Chandos Records, które zawiera *Koncert skrzypcowy* Nimroda Borensteina, przyniosło jej nagrodę im. Nimroda Borensteina, zdobyło także upragnione 5 gwiazdek BBC Music Magazine i miano „Concerto Choice”. BBC Music Magazine stwierdza też, że „intensywność Irminy Trynkos przypomina złoty okres Isaaca Sterna”. Od czasu przełomowego występu pod batutą Neeme Järvięgo, Irmina może pochwalić się występami w Berliner Philharmonie, Filharmonii Słowackiej, Cadogan Hall, Wigmore Hall, Queen Elizabeth Hall, Toronto Centre for Arts, Shanghai Concert Hall oraz debiutem w Concertgebouw w Amsterdamie. Jej debiutancka płyta z Royal Philharmonic Orchestra stała się bestsellerem wydawnictwa NAXOS. Luksemburski magazyn Pizzicato przyznał Irminie prestiżową nagrodę Supersonic Award, nazywając jej interpretację „wciągającą i elokwentną”. Jak ujawnia Fanfare „muzyczna inteligencja i emocjonalna głębia są cechami charakterystycznymi Trynkos” i to właśnie jej ciekawość była wiodącą siłą stojącą za projektem Waghalter, a następnie jej debiutancką płytą CD ze wszystkimi premierowymi utworami skrzypcowymi Ignatza Waghaltera. Po tym sukcesie Irmina została zaproszona do odbycia długiego tournée po Chinach. Obejmowało ono debiuty w Shanghai Oriental Art Centre, Chongqing Guotai Arts Centre i Guangzhou Opera House. Jej nagrania są emitowane w międzynarodowych stacjach radiowych, w tym BBC 3, Radio 4 Holandia, Kol Ha Musica, Polskie Radio Program 2, Concertzender, KulturRadio, Radio New Zealand i wielu innych. W BBC Xtra artystka zagrała na żywo dla ponad 36 milionów widzów na całym świecie.

„Irmina jest bardzo naturalną wykonawczynią, zawsze dającą z siebie wszystko i imponującą publiczności swoją interpretacją, ciepłem i wrażliwością. Uwielbia być na scenie, co widać w jej grze i komunikacji ze słuchaczami” – powiedziała uznana skrzypaczka Lydia Mordkovitch. Brytyjsko-grecko-polskie pochodzenie Irminy, odważne opuszczenie domu w młodym wieku

i jej niespokojna młodość sprawiły, że doskonale komunikuje się z młodymi odbiorcami muzyki klasycznej. Jest orędowniczką ożywiania nieznanych kompozycji skrzypcowych i uwielbia pracować z kompozytorami. Irmina gra na skrzypcach Jakoba Stainera z 1670 roku i skrzypcach Antonio Stradivariusia z 1728 roku.

Ruben Silva

Dyrektor Filharmonii Kaliskiej. Ukończył Akademię Muzyczną F. Chopina w Warszawie. Laureat wielu konkursów dyrygenckich. Odznaczony przez Prezydenta RP Złotym Krzyżem Zasługi za całokształt osiągnięć artystycznych (2012). Dyrygował orkiestrami na całym świecie, dokonał wielu prawykonań światowych dzieł współczesnych kompozytorów polskich oraz licznych nagrań archiwalnych polskiej muzyki XIX, a także XX i XXI wieku. Był dyrektorem artystycznym Opery Wrocławskiej, Opery Krakowskiej, Filharmonii Koszalińskiej, kier. muz. Teatru Wielkiego w Łodzi. Od 1983 do 2018 roku związany z Warszawską Operą Kameralną, od 2013 roku był jej dyrektorem artystycznym. W 2017 roku był dyrygentem Polskiej Opery Królewskiej w Warszawie. Był dyrektorem naczelnym i artystycznym Filharmonii Sinfonia Baltica w Słupsku (2018–2021). Prowadził kilkadziesiąt premier operowych, operetkowych i musicalowych w wielu polskich i europejskich teatrach.

FILHARMONIA KALISKA

Ruben Silva – pierwszy dyrygent

Skład orkiestry

Skrzypce

Jakub Śmigieński – koncertmistrz,
Aleksandra Gluch – koncertmistrzyni,
Andrzej Stańczyk – zastępca koncertmistrza,
Izabela Garyantesiewicz – prowadząca grupę II
skrzypiec, Kamila Śmigieńska – lider,
Beata Dobak, Jacek Fabiniak, Arkadiusz Hylewski,
Małgorzata Kozera, Paweł Kulczycki,
Heghine Mkrtchyan, Natalia Pawłowska,
Maria Sienkiewicz-Chrześcijanek,
Aleksandra Śmieja, Irena Świątek, Irena Piechota

Altówki

Barbara Krawczyk – prowadząca grupę,
Szymon Pótorak – zastępca prowadzącej grupę,
Aleksandra Kwiecik, Katarzyna Niemczyk,
Patriciu Cristian Pitis

Wiolonczele

Joanna Bara – koncertmistrzyni,
Piotr Łyszczorz – koncertmistrz, Adrianna
Ciemńska, Bartłomiej Fromm, Luba Galas,
Iwona Gorgol

Kontrabasy

Radosław Maniak – prowadzący grupę,
Maria Szymkiewicz – zastępczyni prowadzącego
grupę, Konstantin Kniazyszczce, Tobiasz Michna

Flety

Zuzanna Borowiecka, Sonia Kusiak, Izabela Lewek

Oboje

Barbara Jamroziak, Katarzyna Kulczycka,
Paweł Synkiewicz

Klarnety

Piotr Lewek, Marek Maciejewski,
Bartłomiej Dobrowolski, Jacek Piekielny

Fagoty

Nikodem Antosik, Henryk Jamroziak,
Jacek Płóciennik

Waltornie

Włodzimierz Galas, Katarzyna Kwiatkowska,
Marek Kubera, Katarzyna Karpińska,
Aleksander Staryniec

Trąbki

Krzysztof Kwiatkowski, Wojciech Musiał

Puzony

Przemysław Chmielewski, Olof Knochenhauer,
Tomasz Banasiak, Maciej Chyży

Instrumenty perkusyjne

Bartosz Bindel – kierownik sekcji perkusji,
Romuald Boguszewicz

Inspektor orkiestry

Patriciu Cristian Pitis

Bibliotekarze

Jacek Fabiniak, Jacek Piekielny

Muzycy gościnni

Robert Adamczak – fortepian, Katarzyna
Andrzejczak – skrzypce, Patrycja Badowska
– skrzypce, Maria Frankowska – kontrafagot,
Joanna Kamińska – harfa, Żaneta Mandecka
– harfa, Grzegorz Pastuszka – tuba, Marta
Sosnowska – instrumenty perkusyjne, Oskar
Walczak – instrumenty perkusyjne, Miłosz
Wielebski – instrumenty perkusyjne

Zapraszamy na koncert symfoniczny

Welcome Back, Adam

20 września 2024 / 19:00

Sala koncertowa Filharmonii Kaliskiej

Adam Makowicz – fortepian

Ruben Silva – dyrygent

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Kaliskiej

Adam Makowicz

Composition No. 20 (Sopot 100)

Early June In The Central Park

Fryderyk Chopin

Scherzo E-dur op. 54

Adam Makowicz

A Song From My Past

Fryderyk Chopin

Preludium A-dur op. 28 nr 7

Adam Makowicz

Living High In Manhattan

Dołącz do nas!

 @Filharmonia.Kaliska

 filharmonia_kaliska

Filharmonia Kaliska

Instytucja Kultury Miasta Kalisza

al. Wolności 2, 62-800 Kalisz

tel. 62 767 64 90

www.filharmoniakaliska.pl

Sala koncertowa Filharmonii Kaliskiej

Aula im. prof. J. Rubińskiego WPA UAM w Kaliszu

ul. Nowy Świat 28-30

Bilety:

normalny: **80 zł**

ulgowy: **70 zł**

Bilety do nabycia w sprzedaży internetowej oraz w kasie Filharmonii Kaliskiej przy al. Wolności 2, tel. 62 757 07 48, od wtorku do piątku w godz. 12:00 do 17:00, w dniu koncertu w godz. 12:00 do 15:00 oraz w miejscu wydarzenia na godzinę przed jego rozpoczęciem.

Kalisz

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Instytucja Kultury Miasta Kalisza współprowadzona przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

